

Lokal strategi for udvikling af kliniske retningslinjer

Af Dorthe Overgaard, cand. cur. Ph.d., sygeplejefaglig forskningsleder Sygehus Nord

På Roskilde og Køge Sygehuse er der de seneste år blevet arbejdet med at udarbejde kliniske retningslinjer. Den tidligere chefsygeplejerske nedsatte en arbejdsgruppe, der fik til opgave at udarbejde "Kliniske Retningslinjer". Gruppen fik gode vilkår for dette arbejde, og der var stor opbakning fra lederside, således at de ansatte blev frikøbt til arbejdet, som forløb over cirka 2 år.

Gruppen udarbejdede 10 kliniske retningslinjer. De handlede om grundlæggende sygepleje og udgør et flot stykke arbejde.

Set i bakspejlet har bestræbelserne på at udvikle kliniske retningslinjer i sygepleje indtil videre vist følgende:

- retningslinjer af varierende kvalitet
- retningslinjer med begrænset evidens
- retningslinjer, der i for ringe grad publiceres
- retningslinjer med forskellige handlingsanvisninger ift. til samme problemfelt
- uhensigtsmæssig anvendelse af ressourcer

Derfor er det Center for Kliniske Retningslinjers fornemteste opgave at højne dansk sygepleje ved at satse på at kvalificere det hidtidige arbejde. Dvs. målet er at give patienter en plejeydelse, der er baseret på evidens og at de sygdomsspecifikke problemstillinger beskrives på et højt fagligt niveau. Vi skal i sygeplejen videndele og bruge andres resultater.

Centret har genereret en skabelon, der skal følges ved udarbejdelse af kliniske retningslinjer nationalt. Der er lagt krav ind til bedømmelsen af dette vigtige arbejde, ligesom det er hensigten med AGREE-instrumentet at opstille en ramme for bedømmelse af kvaliteten af kliniske retningslinjer for klinisk praksis.

Derfor har vi på Sygehus Nord, sygehusene i Roskilde, Holbæk, Kalundborg, Fakse og Køge lagt os i selen for at videreføre det tidligere udviklingsarbejde og løfte det op på et niveau, så retningslinjerne kan bruges nationalt.

Strategi for arbejdet med Kliniske Retningslinjer for Sygehus Nord

Vi har oprettet to grupper, der skal beskæftige sig med dette udviklingsarbejde på Sygehus Nord - nemlig en Udviklingsgruppe og et Bedømmerkorps. Der er således mulighed for at arbejde på to niveauer med kliniske retningslinjer og drage nytte af hinandens viden og erfaringer på feltet.

Der er holdt oplæg for de ledende oversygeplejersker. Direktionen (vicedirektør Susanne L. Friis) har bakket dette arbejde op. Oversygeplejerskerne prioriterer ligeledes arbejdet og

anerkender, at det fordrer to dage pr. måned for at deltage i Udviklingsgruppen. Vi har lagt en tidsplan for Udviklingsgruppens arbejde frem til medio 2009.

Der blev i efteråret 2008 nedsat en "Udviklingsgruppe". De ledende oversygeplejersker pegede på interesserede, og der blev udnævnt en formand for Udviklingsgruppen. Valget faldt på Jeannette Borchersen, cand. cur. og udviklingssygeplejerske på medicinsk afdeling i Roskilde. Gruppen består af 8 personer – hvor fordelingen af kompetencer er blandet masteruddannede og kliniske praktikere fra flere matrikler. Gruppens opgave er bl.a. at udvælge og vurdere forskningslitteratur med henblik på at opstille logisk opbyggede anbefalinger for klinisk praksis. Anbefalingerne skal være forsynet med evidensstyrke og referencer.

Sygehus Nords strategi er foreløbig lagt frem til medio 2009, men vi regner med at udvide til flere udviklingsgrupper og få det til at brede sig som ringe i vandet med en udnævnt tovholder i hver gruppe. De skal arbejde med forskellige kliniske retningslinjer funderet i basal sygepleje.

Formål for Udviklingsgruppen af Kliniske Retningslinjer:

- At medvirke til at sikre en såvel lokal som national ensartet kvalitet i sygeplejen
- At medvirke til et fagligt udviklende miljø og styrke samarbejdet i Sygehus Nord
- At sikre den bedste mulige patientpleje
- At sikre at Sygehus Nord er med til at præge udviklingen af sygeplejen

Udviklingsgruppens opgaver:

- Udarbejde og indsende kliniske retningslinjer i overensstemmelse med "Skabelon og Manual til Evidensbaserede kliniske retningslinjer"
- At sætte fokus på udviklingsarbejdet i egen afdeling ved fremlæggelse af arbejdet til drøftelse og sparring
- Deltage med indlæg på faglige temadage i Sygehus Nord
- Medvirke i evalueringen af Udviklingsgruppens proces og justere indsatsen og strategien efter behov
- Medvirke i implementering af godkendte kliniske retningslinjer

Den anden arbejdsgruppe er et korps af bedømmere. Center for Kliniske Retningslinjer er ved at etablere en korps af bedømmere, der kan foretage den eksterne vurdering af indsendte kliniske retningslinjer. Et hold bedømmere bestående af master- og kandidatuddannede sygeplejersker vil ligeledes blive klædt på til at bedømme andres kliniske retningslinjer. Bedømmerkursus afholdes i februar 2009 i Roskilde.

Og hvorfor er det nu nødvendigt at bedømmerne skal være på uddannet master- eller kandidatniveau?

Meget enkelt – fordi kravene til de eksterne bedømmere er at have:

- Faglig indsigt i retningslinjens emne
- Indgående kendskab til den/de metoder, der beskrives i retningslinjen
- Have indsigt i det kliniske område
- Kunne dokumentere kendskab til at arbejde med AGREE-instrumentet

Dvs. at man skal være vant til at søge litteratur, vurdere den og fremdrage analyser ud fra de benyttede metoder, for at sikre at anbefalinger er logisk opbyggede og brugbare for klinisk praksis.

Center for Kliniske Retningslinjer etablerer bedømmerkorps, der kan foretage den eksterne vurdering af kliniske retningslinjer. Dvs. de skal bedømme indsendte kliniske retningslinjer udarbejdet fra andre sygehuse. Vi ønsker fra Sygehus Nord at deltage i bedømmerkorpsset ved at en gruppe bestående af 14 sygeplejersker ved Sygehus Nord indgår i bedømmerkorpsset.

Vi har vurderet, at det vil kræve cirka 5 timer at bedømme én klinisk retningslinje. Arbejdsgruppen vil benytte hinanden til sparring i forbindelse med at bedømme en retningslinje.

Kommissorium for Udviklingsgruppen og Bedømmerkorps

Formand for Udviklingsgruppen Jeannette Borchersen og sygeplejefaglig forskningsleder, Ph.d. Dorthe Overgaard, har initieret arbejdet, og har sammen udfærdiget kommissorierne.

Se disse vedhæftet. [Klik her](#)

Erfaringer indtil nu - Hvor langt er vi så kommet?

Udviklingsgruppen arbejder ihærdigt og fuld af energi. Vi har valgt at mødes en gang om måneden og indimellem læse artikler. Vi har søgt litteratur sammen og haft hjælp fra bibliotekar. Vi har udviklet en matrice, som udfyldes for hver læst artikel og som alle får. Vi diskuterer højlydt sygepleje. Vi har meldt ind på Centrets hjemmeside, at vi lige pt. arbejder med "Evidensbaseret

klinisk retningslinje for mundpleje til hospitalsindlagte patienter over 18 år der har behov for hjælp til at varetage denne del af den personlige hygiejne".

Når den er gennemarbejdet, vælger vi 1-2 andre basale sygeplejeområder, der skal udvikles. Nye grupper vælges ud fra faglige kriterier - matrikler etc.

Bedømmerkorpsset er nedsat og glæder sig til at blive klædt på til det kommende arbejde. Måske er det 2 - 3 kliniske retningslinjer, der skal bedømmes årligt, men hver især bliver nu nok involveret i flere. På denne måde holdes "gryden i kog".

Jeg ser det som en fantastisk mulighed, grundet den ledelsesmæssige opbakning, at de implicerede øger deres faglige kompetencer og lærer at arbejde systematisk med deres sygepleje. Dette kan kun føre til fagstolthed og arbejdsglæde og dermed en bedre sygepleje til patienterne.

Kontakt: Dorthe Overgaard, DOV@REGIONSJAELLAND.DK